

Den Administrative Styregruppe for
Social- og Specialundervisnings-
området i den midtjyske region

Den 16. januar 2022

Kontakt: Mark Brix Christensen og
Thorbjørn Aagaard Nielsen
Mail: Mabrc@viborg.dk eller
ern@viborg.dk

Bilag 3 til DASSOS 9.2.22

Opsamling på de kommunale indberetninger til Rammeaftale 2023-2024

Voksenområdet

Baggrund

De midtjyske kommuner har foretaget en vurdering af sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Vurderingen er foretaget via de kommunale indberetninger, som de midtjyske kommuner har besvaret i perioden december 2021 - januar 2022.

Formålet med de kommunale indberetninger er at give et samlet overblik over, hvorvidt tilbudsviften på det sociale område afspejler kommunernes behov for tilbud til borgerne. Desuden at indsamle viden om tendenser samt kapacitetsjusteringer på det sociale område med betydning for udvikling og koordination i det fælleskommunale- og regionale samarbejde.

Dette notat indeholder en opsamling på kommunernes indberetninger på det specialiserede voksenområde. Notatet er udarbejdet af Fælleskommunalt Social- og Sundhedssekretariat i Midtjylland til brug for de indledende drøftelser vedr. Rammeaftale 2023-2024.

Sammenfatning af tendenser på tværs af kommunerne

Der peges i de kommunale indberetninger på en række tendenser og bevægelser i målgrupper, der opleves på tværs af kommunerne. Samtidig peges kommunerne også på en række specifikke tendenser, der præger udviklingen i den enkelte kommune. Følgende målgrupper fremhæves af flere kommuner som værende områder, hvor der er behov for at udvikle tilbudsviften:

- **Borgere med komplekse problemstillinger**

Flere kommuner oplever udfordringer med at finde egnede tilbud til borgere med komplekse problemstillinger. Der er tale om forskelligartede komplekse kombinationer af problemstillinger med fx autisme, udadreagerende adfærd, psykiatri, misbrug, dobbeltdiagnoser, udviklingshæmning og hjerneskade. For eksempel nævner en kommune, at det er svært at finde egnede botilbud til borgere med autisme, som samtidig har andre psykiatriske diagnoser eksempelvis OCD, angst, misbrug eller udadreagerende adfærd. Denne mangel på egnede tilbud kan resultere i etablering af enkeltmandstilbud. En anden kommune oplever, at tilbuddene takker nej til at tage imod borgere med meget komplekse problemstillinger, herunder særligt dobbelt- eller tripeldiagnoser og udfordringer i forhold til psykiatri, misbrug, udsathed og hjerneskader. Det er ofte vanskeligt at finde tilbud, som modsvarer de komplekse behov, og tilbuddene er uforholdsmæssigt dyre.

- **Psykia**

Flere kommuner nævner udfordringer ift. tilbud til borgere med psykiatriske problemstillinger. Eksempelvis manglen på tilbud til borgere med spiseforstyrrelser, samt borgere med psykiatrisk lidelse og behov for skærmning. En kommune nævner målgruppen unge med selvskadende adfærd, hvor egnede botilbud ofte ikke findes, medmindre der vælges meget dyre enkeltmandsprojekter i privat regi.

- **Autisme**

Flere kommuner nævner autismeområdet som et område, hvor der mangler tilbud. Ofte er det dog borgere der ud over autisme også har andre udfordringer (jf. "borgere komplekse problemstillinger"). Enkelte kommuner nævner, at der mangler tilbud til borgere hvor det den primære problemstilling er autisme. Eksempelvis nævnes, at der mangler et tilbud til normal begavede unge med autisme, angst, OCD mv., som kun har et begrænset støttebehov. Der nævnes også behovet for opkvalificering af personale, der arbejder med autister.

- **Udviklingshæmmede med særlige problemstillinger**

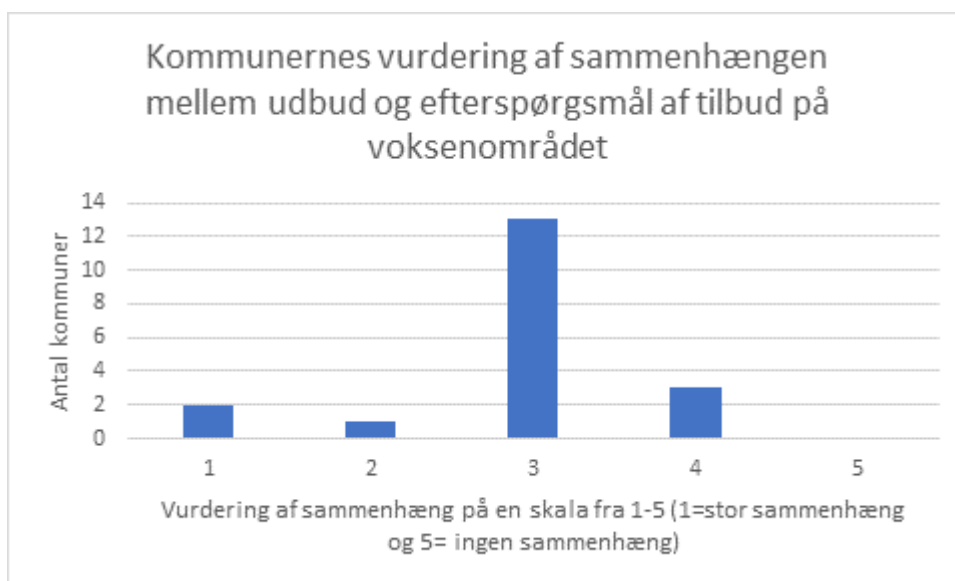
Flere kommuner nævner udfordringen med at finde tilbud til udviklingshæmmede borgere. Eksempelvis ift. at finde pladser til domfældte borgere med udviklingshæmning (domstype 2-4), mangel på tilbud til udviklingshæmmede med misbrug samt borgere med udviklingshæmning og psykiatrisk lidelse, der har behov for skærmning.

- **Erhvervet hjerneskade**

Flere kommuner nævner, at der mangler tilbud borgere med erhvervet hjerneskade. I flere tilfælde er der en senhjerneskade i kombination med andre problematikker, men herudover nævnes yderligere behov for tilbud til udadreagerende borgere med senhjerneskade, samt borgere med erhvervet hjerneskade med stort skærmingsbehov og uhensigtsmæssig adfærd.

Vurdering af sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel

Kommunerne er blevet bedt om at vurdere, hvordan de overordnet set oplever sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel af tilbud på voksenområdet. Konkret skulle de vurdere ud fra en skala fra 1 til 5, hvor 1 er stor grad af sammenhæng og 5 er mindre grad af sammenhæng.

De fleste kommuner oplever således, at der er en rimelig sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel af specialiserede tilbud på voksenområdet. Som det fremgår ovenfor afspejler vurderingen, at der er målgrupper, hvor der opleves udfordringer med at finde egnede tilbud.

Øvrige bemærkninger til rammeaftale 2023-24

Kommunerne er blevet bedt om at komme med øvrige bemærkninger til rammeaftale 2023-24. De fleste kommuner har ingen kommentarer. Nedenfor følger de indkomne bemærkninger:

Hedensted:

Vi oplever et massivt pres fra borgere, pårørende og sygehuset efter botilbud. Der tages her ikke fra samarbejdspartnere hensyn til en kommunes serviceniveau eller standarder.

Der mangler fortsat i høj grad gennemsigtighed i taksterne – især på det regionale område. Igen ses der ingen forståelse for eller respekt for den kommunale ramme. Der ses stort pres på prisstigninger og øget tidsforbrug ved borgere, når der takstomlægges helt generelt.

Struer:

Vi forventer endvidere at etablere flere ikke visiterede fritids- og kulturtilbud, som matcher udviklingshæmmede med let til moderat grad, og som ofte bor i egen bolig eller i kollegietilbud. Dette for at sikre socialt samvær med ligestillede, undgå isolation og ensomhed som en forebyggende faktor. Således denne målgruppe netop ikke ender med et behov for længerevarende botilbud alene på grund af social mistrivsel.

Skanderborg:

Der opleves generelt en udvikling, hvor der i stigende grad efterspørges pladser til borgere med behov for omfattende og tværfaglige indsatser. Skanderborg Kommune udarbejder i den kommende tid en analyse af bygningsmassen i Landsbyen Sølund, der på flere parametre ikke lever op til visse borgergruppers behov for skærmning. Denne analyse forventes færdig i løbet af 2022. Udgifterne til tilpasning af bygningsmassen vil på sigt blive indregnet i beboerbetalingen og taksterne i henhold til reglerne i gældende lovgivning herom.

Aarhus:

Den langsigtede vurdering i forhold til udvidelser af botilbudspladser er, at der i Aarhus Kommune forventes at skulle etableres endnu flere botilbudspladser. Dette skyldes primært, at der i Aarhus Kommune opleves stor befolkningsvækst, som forventes at forsætte i de kommende år, og som en afledt effekt heraf vil dette samtidig kunne opfylde flere borgeres ønske om et tilbud i nærhed af familie og venner. Der er samtidig et vedvarende særligt fokus på styrkelsen af den forebyggende indsats med udgangspunkt i servicelovens § 82 a-d, herunder gruppeforløb og åbne vejlednings- og rådgivningstilbud.

Randers:

Randers Kommune oplever til tider at der ønskes en ekstra takst i forhold til den takst, der oprindeligt er sat for opholdet af leverandøren fra de regionale botilbud.

Indberetninger af kapacitetsjusteringer

Konkret er følgende kapacitetsjusteringer meldt ind i forbindelse med kommunale indberetninger:

- Favrskov: Vi forventer at udvide med få midlertidige pladser (§107 på psykiatriområdet), men dette forventes ikke at påvirke udbud og efterspørgsel
- Holstebro: Vi forventer at udvide antallet af pladser til borgere (unge) med udviklingshæmning.
- Horsens: Horsens Kommune udbygger i de kommende år pladser på voksenhandicap i størrelsesordenen 25-30 pladser, fortrinsvist til egne borgere.
- Randers: Der lukkes et mindre tilbud på Nørresundbyvej, og i Langå åbner et større nyt tilbud på i alt 16 pladser. Der er bevilget midler til drift af pladserne. Begge tilbud er inden for autismeområdet. Vi har fokus udbygning af på murstensløse og tværgående tilbud, der kan løfte komplekse borgere og behovet for midlertidige tilbud med øget indsats.
- Ringkøbing-Skjern: Vi oplever at have tomme pladser på flere af vores egne botilbud primært til de udviklingshæmmede borgere. Dette bevirker, at vi er i overvejelser omkring lukning af tilbud og/eller omdannelse af botilbud til bofællesskaber med bostøtte.
- Skanderborg: På baggrund af Budget 2022 – 2025 arbejdes der med at afklare muligheden for etablering af § 107 pladser til borgere med udviklingshæmning (til henholdsvis afklaring og træning). Der er ikke afsat midler til afklaring og etablering af pladserne, så en endelig etablering vil sandsynligvis afhænge af en politisk stillingtagen.
- Skive: I 2022 tages der et nyt autismecenter med 35 døgnpladser i brug. Det er en nettoudvidelse på 8 døgnpladser. I det 3 mindre døgntilbud med i alt 27 pladser nedlægges.
- Syddjurs: 3 nye pladser i eksisterende botilbud åbnes ca. 1.4.22. Til borgere med senhjerne-skade i fase 4.
- Silkeborg: Silkeborg Kommune etablerer et botilbud til voksne handicappede med 24 boliger. Botilbuddet forventes klar til indflytning ultimo 2024.
- Struer: Struer Kommune forventer inden for de næste 3 år:
 - at etablere et nyt botilbud 24 pladser til borgere med moderat til svær udviklingshæmning
 - at etablere et nyt kollegietilbud jf. SEL § 107 med 12 pladser til unge med lettere nedsat begavelse
 - at udvide vores STU-tilbud med 5 pladser
 - at nedlægge 7 et-rums boliger jf. SEL § 107, som ikke længere er tidssvarende
 - at nedlægge 12 et-rums boliger jf. SL § 108, som ikke længere er tidssvarende.
- Aarhus: Der forventes ikke lukning af tilbud på området. Der forventes på voksenhandicapområdet i 2022 åbnet to tilbud:
 - Sagagården: Seks 108-pladser til borgere med udviklingshæmning og evt. autisme samt udadreagerende adfærd.
 - Baldergården: Otte 107-botræningspladser til borgere med autisme

På socialpsykiatri- og social udsatteområdet forventes fra juni 2022 en etapevis opstart af tilbuddet Nygårdsvej. Tilbuddet kan forventelig over tid rumme 17 pladser efter SL § 107 og 108. Målgruppen vil være kendetegnet ved stor kompleksitet i adfærd og psykisk sygdom. Målgruppen vil have betydelig nedsat funktionsevne, forringet livskvalitet og ikke evne at bo i egen bolig på grund af skizofreni, affektive lidelser eller en anden svær psykisk sygdom. En del af målgruppen vil have dobbeltdiagnose i form af svær psykisk sygdom og aktivt misbrug. Tilbuddet kan imødesee borgeres evt. lettere eller moderate plejebest. behov.